

Pesten is geen spelletje!!

Pesten is geen spelletje

Dat moet iedereen weten

Wanneer je ooit gepest bent

Zul je dat nooit meer vergeten

Altijd blijft het aan je knagen

Al is er niemand die het ziet

In jezelf blijft er een plekje

Steeds vol woede en verdriet

Telkens weer wordt je herinnerd

Aan wat je toen is aangedaan

Wanneer je weer niet mee mocht doen

je er alleen voor kwam te staan.

En al is het jaren later

En lijkt het lang achter de rug

Aan die jaren in je leven

Denk je liever nooit meer terug

Waarom?

Waarom?

Onzichtbaar tenzij je me nodig hebt

Waarom?

Vanzelfsprekend buitengesloten

Waarom?

Neem je me niet zoals ik ben

Waarom?

Zie je niet hoeveel pijn het doet

Waarom?

Wil ik toch nog geaccepteerd worden door jou

Pesten

Pesten,
Ze doen het iedere dag.
Pesten,
Terwijl ze weten dat het niet mag

Huilen,
Want je bent weer gepest,
Huilen,
Want je bent anders dan de rest

Bang,
Hoe zou het vandaag weer gaan?
Bang,
Wordt het schelden, wordt het slaan?

Radeloosheid,
Houdt het dan nooit op?
Radeloosheid,
Ze gaan door, ook al roep ik STOP.

Verdriet,
Want stoppen doen ze niet.
Verdriet,
Geen leraar die het ziet.

Carry Slee

Pestprotocol Basisschool De Zonnewijzer

*Samengesteld door
Fiona Dorresteyn en Helene Matiepaard.*

Inhoudsopgave

- 1. Wat wordt er verstaan onder pesten?**
- 2. Signalen**
- 3. Doelstelling**
- 4. Voorwaarden**
- 5. Algemene aanpak (hoe willen wij daar mee omgaan?)**
- 6. Directe aanpak**
- 7. Consequenties**
- 8. Begeleiding van de gepeste leerling**
- 9. Begeleiding van de pester**
- 10. Begeleiding/aanspreken van de meelopers**
- 11. Adviezen aan de ouders van onze school**
- 12. Regels**
- 13. Welke actie's zijn er nodig om dit pestprotocol te gaan invoeren**

Pestprotocol basisschool De Zonnewijzer

Wat wordt er verstaan onder pesten?

Buitengesloten worden of genegeerd (doen alsof je niet bestaat).

Uitgescholden worden vanwege het anders zijn, bv. kleding, uiterlijk, gedrag.

Door een groepje kinderen zonder reden in elkaar geslagen worden.

Bedreigd worden, dat je in elkaar geslagen wordt als je de volgende keer geen geld, snoep of iets dergelijks meeneemt.

Als dit steeds bij hetzelfde kind gebeurt en meerdere keren per week of per dag, dan is er sprake van structureel pesten: de ander heeft daar last van en er is geen sprake meer van respect voor de ander. (In tegenstelling met plagen: dat gebeurt incidenteel en de ander leidt daar niet onder)

Signalen:

- Vaak alleen staan in de pauze
- Tijdens de pauze bij de pleinwacht gaan staan
- Een spel is “toevallig” steeds net begonnen als hij of zij erbij komt
- Vaak alleen met jongere kinderen spelen
- Niet naar buiten willen op school
- Zuchten, piepen en steunen van andere kinderen, als het betreffende kind een idee oppert, dat wel geaccepteerd zou worden indien een ander kind dat idee aangedragen zou hebben
- Veel geroddel in de groep
- Andere kinderen laten zich negatief uit over familieleden van dat kind
- Indien andere kinderen alles maar stom vinden van het betreffende kind, m.b.t. kleding, haardracht, keuze van de rugzak, ed.
- Als andere kinderen negatiever reageren op een fout van het kind, dan dat ze doen bij hun andere klasgenoten
- Het kind wil niet meer naar school of geeft aan zich ziek te voelen
- Bepaalde kleren niet meer aan wil hebben naar school, de club of.....
- Het kind is gauw boos of prikkelbaar

De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.

Doelstelling

Pesten komt helaas op iedere school voor. Wij willen streven naar een pestarme school. Wij vinden dat we er alles aan moeten doen om kinderen die een groot deel van hun tijd op school doorbrengen, een zo veilig mogelijke omgeving te garanderen. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

Voorwaarden

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders).

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen. Leerkrachten en ouders moeten alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, beschikt onze school over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van de vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon op onze school kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegde gezag adviseren.

Algemene aanpak (hoe willen wij daar mee omgaan?)

Op school willen we regelmatig in het schooljaar een onderwerp in de kring aan de orde stellen. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen.

Andere werkvormen zijn ook denkbaar zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.

Het voorbeeld van de leerkrachten en thuis de ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen. Kinderen moeten duidelijk merken dat ze door hun leerkracht worden gehoord.

Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

In het cursusjaar 2007-2008 willen we starten met het implementeren van een sociaal-emotionele methode met een leerlingvolgsysteem.

Directe aanpak

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

Stap 1:

Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

Stap 2:

Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

Stap 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.

Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

Stap 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest /ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Ook wordt de naam van de ruziemaker/pester in de 'Dit-kan-niet' map genoteerd. Bij iedere melding in de map omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Bij de derde melding in de map worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

Consequenties

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten:

In een dergelijk geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest.
(of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden).
En vervolgens leveren stap 1 t/m 4 van de directe aanpak geen positief resultaat op voor de gepeste.

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in.

De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoond in zijn / haar gedrag:

Fase 1:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- Lezen van boeken over pesten
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt
- Gesprek over 'meelopers'
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

Fase 2:

Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de 'Dit-kan-niet' map en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

Fase 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

Fase 4:

Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5:

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden.

Begeleiding van de gepeste leerling

1. Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
2. Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
3. Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
4. Zoeken en oefenen van een andere reactie, bijvoorbeeld je niet afzonderen
5. Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
6. Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
7. Sterke kanten van de leerling benadrukken
8. Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
9. Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
10. Het gepeste kind niet over beschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de pester

1. Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
2. Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
3. Excuses aan laten bieden
4. In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
5. Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest – belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt
6. Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren
7. Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? *
8. Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn
9. Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

*Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:

- ❖ Een problematische thuissituatie
- ❖ Weinig aandacht thuis
- ❖ Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
- ❖ Zelf gepest zijn
- ❖ Slecht voorbeeld van anderen
- ❖ Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
- ❖ Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
- ❖ Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt
- ❖ Blootstelling aan geweld op tv of in computerspelletjes

Begeleiding/aanspreken van de meelopers

De meelopers zien wij als een passieve pester. Hij/zij is medeplichtig maar blijft op afstand. Hij/zij doet niets om het pesten te stoppen. Hij/zij neemt het niet op voor het slachtoffer. Hij/zij lacht mee met de pester omdat ze bang zijn om zelf slachtoffer van de pester te worden.

Zorgen dat dingen bespreekbaar worden.

Informatie over pestgedrag valt niet onder 'klikken'. De groep moet dit duidelijk ervaren.

De groep wijzen op de omgangs- en gedragsregels.

Adviezen aan de ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen:

1. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind
2. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken
3. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
4. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen
5. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
6. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

1. Neem het probleem van uw kind serieus
2. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
3. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
4. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
5. Besteed extra aandacht aan uw kind
6. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
7. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
8. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

1. Neem de ouders van het gepeste kind serieus
2. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
3. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
4. Geef zelf het goede voorbeeld
5. Leer uw kind voor anderen op te komen.
6. Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Regels:

Algemene stelregels:

Regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

Je mag niet klikken, maar.....

als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt je er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

Regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te komen lossen. Bij problemen van pesten zullen de

directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Regel 4:

Ho! Stop.....hou op!:

Als een ander zegt dat je moet stoppen of aangeeft iets niet prettig te vinden, dan MOET je stoppen! Vertel waarom je iets niet fijn vindt.

Kapstokregels:

We hebben als school 4 kapstokregels opgesteld. Deze regels zijn gericht op het respecteren van de ander, de school en de materialen. De kinderen kennen deze regels uit hun hoofd.

1. Samenspelen, samen delen, elkaar niet vervelen!
2. Pesten is nooit goed, zorg dus dat je aardig doet!
3. Alle dingen hebben een doel, kapotmaken is niet cool!
4. Rennen doe je op het schoolplein. Binnen moet je rustig zijn!

Implementeren van kapstokregels

Schoolregels Basisonderwijs

Elke school heeft naast de klassenregels ook schoolregels opgesteld. Deze regels zijn gericht op de omgang met elkaar, rust en veiligheid. Deze schoolregels zijn echter vaak terug te brengen tot drie of vier duidelijke kapstokregels.

Posters

Bureau Credo ondersteunt u bij het ontwikkelen en implementeren van de kapstokregels binnen de school. De kapstokregels worden door middel van posters visueel ondersteund.

De kapstokregels zijn gericht op:

- Omgang met elkaar
- Omgang met materialen
- Rust en veiligheid
- Pesten

De verschillende regels worden stapsgewijs ingevoerd door elke week aan een regel aandacht te besteden. De posters worden op verschillende plekken binnen de school opgehangen.

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Bureau Credo, Johan Vermeulen:

t 0492 59 92 22

m 06 33 98 40 88

e info@bureaucredo.nl

Klassenregels

In de eerste twee weken van het schooljaar worden er per groep 5 klassenregels vastgesteld. De leerkracht doet dit in overleg met de kinderen. Alle kinderen schrijven hier hun handtekening onder.

De klassenregels worden zichtbaar in de klas opgehangen.

Aanbieden van de regels aan de kinderen:

De kapstokregels:

De kapstokregels worden de eerste 4 weken van het schooljaar schoolbreed aangeboden. Een regel staat een week lang centraal als regel van de week.

De poster van deze regel hangt goed zichtbaar in het lokaal en in de school.

De algemene stelregels:

De algemene stelregels worden in de weken daarop volgend besproken in een klassengesprek. We zien deze echt als bespreekregels. Per bouw wordt dit op het niveau van de kinderen besproken.

De klassenregels:

Zie omschrijving hierboven.

Thuis:

De kinderen krijgen de regels na 4 weken mee naar huis zodat de ouders op de hoogte zijn.

Herhaling tijdens het schooljaar:

Na de herfstvakantie herhalen we de kapstokregels als regel van de week.

In de weken daarna wordt er per week stil gestaan bij de klassenregels en stelregels.

Dit herhalen we na elke vakantie.

Twee keer per jaar zal het team de regels waar kinderen moeite mee hebben visualiseren door dit uit te spelen in een rollenspel. De kinderen zitten dan in de kuil. We zullen dit doen na de zomervakantie en de kerstvakantie.

Met dit Pestprotocol hopen we het volgende te bereiken:

“ Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen”.

Door deze regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Leerkrachten en de ouders uit de Medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL

November 2006

Fiona Dorresteyn en Helene Maliepaard

